

СТРАТЕГИЯ ЗА ВОДЕНО ОТ ОБЩНОСТИТЕ МЕСТНО РАЗВИТИЕ, 2014 – 2020 Г.

**МЕСТНА ИНИЦИАТИВНА ГРУПА „ВИСОКИ ЗАПАДНИ
РОДОПИ – БОРИНО - ДОСПАТ - СЪРНИЦА“**

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

МАЙ, 2016

Този документ е създаден в рамките на Договор РД 50-208/07.12.2015 г, подмярка 19.1. „Помощ за подготвителни дейности“ на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от ПРСР за периода 2014 – 2020 г

СЪДЪРЖАНИЕ И СТРУКТУРА НА СТРАТЕГИЯ ЗА ВОМР

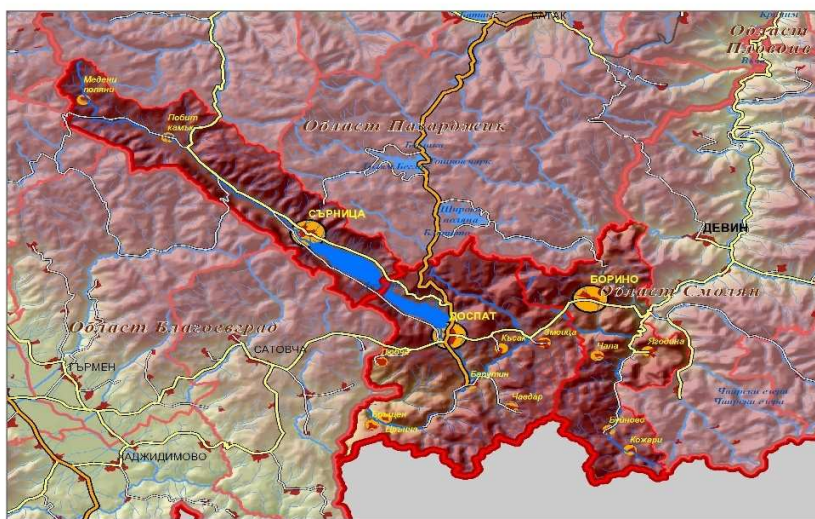
(ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ ЕЛЕМЕНТИ)
шрифт Times New Roman 12, междуредие 1,15

1. Описание на МИГ : (не повече от 3 страници)

1.1. Данни за общини и населени места, които попадат в територията на МИГ:

<i>- списък на общините, обхванати от МИГ;</i>	Община Доспат и община Борино от област Смолян и община Сърница от област Пазарджик					
<i>- списък на населените места, обхванати от МИГ;</i>	ЕКАТТЕ	населено място	брой жители	ЕКАТТЕ	населено място	брой жители
	05462	с.Борино	2344	31259	с.Змеица	1362
	06879	с.Буйново	329	41006	с.Късак	771
	37592	с.Кожари	82	44642	с.Любча	803
	80159	с.Чала	153	78567	с.Црънча	591
	87223	с.Ягодина	454	80025	с.Чавдар	293
	02779	с.Барутин	1623	47559	с.Медени поляни	706
	06700	с.Бръщен	850	59224	с.Побит камък	643
23025	гр.Доспат	2294	70648	гр.Сърница	3521	
<i>- брой жители на териториите обхванати от МИГ;</i>	Населението на територията към 31.12.2014 г. е 16 819 жители, като 8587 живеят в община Доспат, 3362 в община Борино и 4870 в община Сърница, разпределени в 16 населени места.					

1.2. Карта на територията:

МЕСТНА ИНИЦИАТИВНА ГРУПА МИГ ДОСПАТ БОРИНО СЪРНИЦА

ТЕРИТОРИЯ
ОСНОВНИ ХАРАКТЕРИСТИКИ
ТРАНСПОРТНА ИНФРАСТРУКТУРА

<p>2. Описание на процеса на участие на общността в разработване на стратегията (не повече от 2 страници)</p>
<p>2.1. Описание на процеса - проведени срещи, семинари, конференции, обучения и обществени обсъждания):</p>
<p>Процесът на разработване на СВОМР премина в периода януари – май, 2016 г, като най много събития бяха проведени през месеците февруари, март и април. Процесът стартира с дейности по популяризиране на процеса на разработване на стратегията. Проведени бяха две срещи в рамките на информационна кампания (дейност 1.1), четири информационни срещи (дейност 1.3) за популяризиране процеса на разработване. В рамките на първата дейност бяха проведени и две информационни конференции. За изграждане на капацитет сред органите за управление на МИГ и местните лидери на територията са проведени три обучения (едно за УС и екипа и две за местни лидери) Обученията са на теми свързани със стратегическо планиране на местното развитие, управление на организации и изграждане на други умения. За качествено и споделено с местните заинтересовани страни разработване на СМР (дейност 4) бяха проведени общо шест събития. Разработената Стратегия е обсъдена с местната общност на три обществени обсъждания.</p>
<p>2.2. Групи/сектори заинтересовани лица, участвали в разработване на стратегията:</p>
<p>В рамките на процеса на изпълнение на подготвителните дейности (информационни срещи, семинари, работни срещи, конференции и обществени обсъждания) в трите общини са въвлечени над 380 участника, представени от 177 лица, жители на територията. Участвалите лица са представители на всички идентифицирани девет групи заинтересовани страни (100%) на територията на МИГ ВЗР. Най-голяма активност са проявили жителите на общинските центрове. От заинтересованите групи участвали в процеса, най- активни са били представителите на туристическия и обслужващ туризма бизнес, представителите на местната власт и представителите от гражданския сектор в групата за местно развитие.</p>
<p>3. Описание на ситуацията в района към момента на кандидатстване: (не повече от 10 страници)</p>
<p>3.1. Анализ на нуждите и потенциала за развитие на територията:</p>
<p>Територията на общините Доспат, Борино и Сърница, включени в състава на МИГ ВЗР е разположена в югозападната част на Родопите и административно попада в областите Смолян и Пазарджик. На юг територията граничи с Република Гърция, на изток с община Девин, на север с община Батак, а на запад с община Сатовча. Общата площ на територията е 655.59 км², а гъстотата на населението е 24.9 човека/км. м.</p> <p>Според националните стратегически документи за регионално развитие, общините в обхвата на МИГ „Високи Западни Родопи” се класифицират като изостанал селски район, изостанал планински район и изостанал граничен район.</p> <p>На територията, сравнително равномерно са разположени 16 населени места, три от община Сърница, пет от община Борино и осем от община Доспат. Характерно за територията, което я отличава от други е, че всички населени места са „живи“. Най малкото населено място е с. Кожари с 82 жители. Всички останали села са с население над 100 жители. Четири населени</p>

места са с население между 100 и 500 жители – с. Чала, с. Чавдар, с. Буйново и с. Ягодина. С население от 500 до 1000 ж. са шест села – Црънча, Побит камък, Медени поляни, Късък, Любча и Бръщен. С население между 1000 и 2000 жители са селата Змеица и Барутин, а с население над 2000 жители са трите общински центъра – гр. Доспат, с. Борино и гр. Сърница.

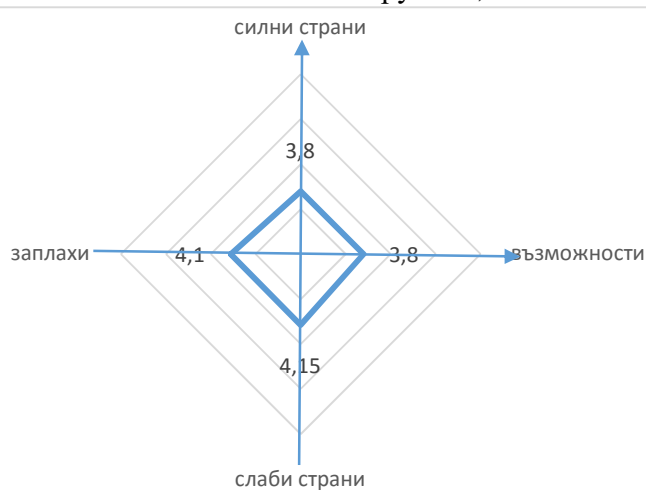
Територия „Високи Западни Родопи” съчетава по уникален начин релеф, местообитания, климат, традиционно земеползване, природни забележителности и културно-историческо наследство, които формират ландшафт от регионално и национално значение, в който естествено срещашите се видове съществуват при естествени условия на разпространение и изобилие и съществуват в синхрон с развитието на територията. Тези изключителни природни дадености дават големи предимства на територията за планиране и развитие в областта на устойчивия туризъм и правят района изключително привлекателен за туризъм и инвестиции.

3.2. Идентифицирани групи от заинтересовани лица на територията на МИГ:

След проучване на наличната публична информация, анализиране на участието в проведените информационни и работни срещи, проведените анкетни и други проучвания в населените места от територията, и консултиране с екипа на МИГ, са идентифицирани **девет групи заинтересовани страни**, като в тях са включени лица с общ интерес и възможности, свързани с реализиране на стратегия за Водено от общността местно развитие, включително и като потенциални получатели на финансова помощ и ползватели на резултатите от нейното изпълнение.

3.3. Анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите:

SWOT анализът като аналитичен инструмент, използван при разработване на стратегическата

рамка на СВОМР, очертава горната комплексна картина на територията на общините Доспат, Борино и Сърница. В систематизиран вид, тя е извлечена на базата на подробните аналитични проучвания, които очертахта силните и слабите страни в досегашното демографско, социално-икономическо и инфраструктурно развитие и екологично състояние. На

основата на оценките на потенциалите и ресурсите, с които разполагат обхванатите общини и оценката на външната среда - политическа и макроикономическа среда се очертахта и възможностите и заплахите пред развитието на територията. Квантифицираният анализ, позиционира територията сравнително равномерно с лека доминация на квадранта заключен между слабите страни и заплахите. Тези фактори в голяма степен предопределят и характера на местната стратегия, която може да бъде както „защитна“ , така и „агресивна“, предвид на

множеството силни страни, които територията притежава. Такава стратегия, може да бъде насочена както към преодоляване на слабите страни и минимизиране влиянието на заплахите пред територията, така и към оползотворяване на възможностите, опирайки се на силните и страни, т.е. „комбинираната“ стратегия би била най-подходяща за територията на МИГ ВЗР.

3.4. Потребности на уязвимите и малцинствени групи, при наличие на такива:

Резултатите от извършения анализ за наличието на уязвими групи на територията на общините Доспат, Борино и Сърница и техните потребности, показват че това са:

- пенсионери на възраст над 65 години;
- хора с увреждания;
- обезсърчени дългосрочно безработни.

4. Цели на стратегията: (не повече от 10 страници)

4.1.Цели на стратегията и приоритети за развитие на територията:

Основните цели и приоритети (стратегическа рамка) на СВОМР на МИГ „Високи Западни Родопи – Борино – Доспат – Сърница“ са изведени на базата на резултатите от извършения социално - икономически анализ, изложените в т. 3.3 силни и слаби страни и прогнозираните влияния на външните фактори – възможности и заплахи за територията. Отчитайки местните потребности и специфики, изведената политика за местно развитие ще разчита на финансиране на ЕЗФРСР. Идентифицираните нужди не могат да бъдат задоволени, само и единствено от ЕЗФРСР. Не са за пренебрегване нуждите, които са свързани с подобряване на качеството на работната сила, осигуряването на заетост и социални нужди на уязвими групи, които могат да бъдат финансирани от ЕСФ, посредством ОПРЧР. На територията съществува МИРГ, която е прилагала местна стратегия в периода 2007 -2013 г. На местно ниво има консенсус по отношение на това дейността на МИРГ да продължи и потребностите, свързани с рибарството и рибарските общности на територията да бъдат покривани с отделна стратегия, която да бъде финансирана от ЕФМДР, посредством ОПМДР. СВОМР извежда две основни цели:

Цел 1. Конкурентоспособна икономика, базирана на местни ресурси, осигуряваща по високи доходи и заетост;

Цел 2. Подобряване на средата за обитаване и бизнес.

В процеса на разработване на СМР, съвместно с заинтересованите групи са изведени три приоритетни области на политиката за местно развитие, които са следните:

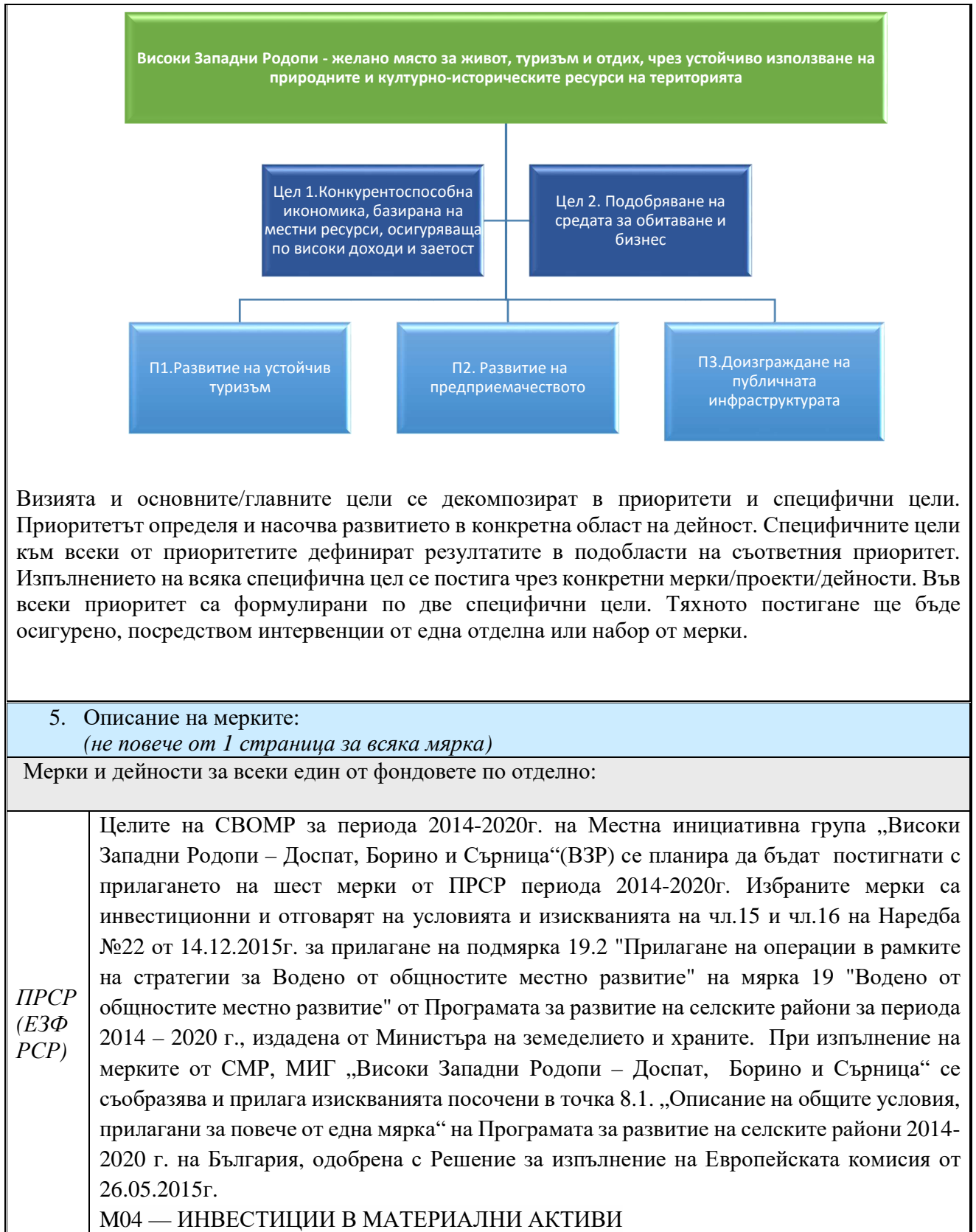
Приоритет 1. Развитие на устойчив туризъм;

Приоритет 2. Развитие на предприемачеството;

Приоритет 3. Доизграждане на публичната инфраструктурата.

4.2. Специфични цели:

<p><i>СЦ1. Разнообразяване на туристическите продукти и предлагане на основата на природните и културни дадености на територията.</i></p> <p><i>СЦ2 . Подобряване на условията за настаняване и хранене в населени места с туристически потенциал.</i></p> <p><i>СЦ3. Модернизация и разширяване на производствения капацитет на микро предприятията на територията на МИГ.</i></p> <p><i>СЦ4. Подобряване реализацията и добавяне на стойност към земеделски и горски продукти</i></p> <p><i>СЦ5. Подобряване облика на населени места с туристически потенциал</i></p> <p><i>СЦ6. Разширение на туристическата инфраструктура за публично ползване</i></p>
<p>4.3.Връзки между стратегията за ВОМР с характеристиките на конкретната територия, разработени въз основа на местните потребности и потенциал, в съответствие с политиките на национално, регионално и местно ниво, включително и с политиките по десегрегация и деинституционализация:</p>
<p>СВОМР отчита в пълна степен специфичните характеристики на територията и конструира стратегическата и рамка именно върху тях, като се опитва да ги превърне от „пасив” в „актив”. Територията на МИГ е планинска, гранична, типично селска, изостанала периферия. Местните потребности, показват наличие на съответствие с потребностите на национално ниво, определени в ПРСР, 2014 – 2020.</p>
<p>4.4.Описание на иновативните характеристики на стратегията</p>
<p>Територията на МИГ „Високи Западни Родопи“ ще прилага за втори път подход за развитие, основан на широко участие на различните групи заинтересовани страни на територията. В този смисъл и с оглед на натрупания опит с настоящата СМР се търси по ясен фокус на интервенциите, отколкото през предходния период. Самата СВОМР търси да приложи по иновативен решения на проблемите на територията. В сектора на земеделието тя се фокусира единствено върху преработката на земеделски продукти. Преработката на горски продукти е новост за територията, която ще цели да подкрепи освен повишаването на конкурентоспособността на фирмите в горския сектор и създаването на възможности за заетост. Иновативният характер на Стратегията се допълва и от разписаните в отделните мерки критерии за подбор на проекти, които дават преимущество на проектите внедряващи иновации, подобряване на ресурсната ефективност и въвеждащи нови технологии, процеси, практики и подходи.</p>
<p>4.5.Йерархията на целите - включително цели за крайните продукти или резултатите:</p>
<p>Йерархията на целите е представена на диаграмите по-долу. Представени са визията за развитие на територията, двете основни цели на стратегията и приоритетите на СВОМР.</p>

	<p>Подмярка 4.2 „Инвестиции в преработка/ маркетинг на селскостопански продукти“</p> <p>МЯРКА 6 РАЗВИТИЕ НА СТОПАНСТВА И ПРЕДПРИЯТИЯ</p> <p>Подмярка 6.4.1 „Инвестиции в подкрепа на неземеделски дейности“</p> <p>МЯРКА 7 ОСНОВНИ УСЛУГИ И ОБНОВЯВАНЕ НА СЕЛАТА В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ</p> <p>Подмярка 7.2 „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“</p> <p>Подмярка 7.5 „Инвестиции за публично ползване в инфраструктура за отдых, туристическа инфраструктура“</p> <p>Подмярка 7.6 „Проучвания и инвестиции, свързани с поддържане, възстановяване и подобряване на културното и природното наследство на селата“</p> <p>МЯРКА 8 ИНВЕСТИЦИИ В РАЗВИТИЕ НА ГОРСКИТЕ РАЙОНИ И ПОДОБРЯВАНЕ НА ЖИЗНЕСПОСОБНОСТТА НА ГОРИТЕ</p> <p>Подмярка 8.6 Инвестиции в технологии за лесоустройство и в преработката, мобилизирането и търговията на горски продукти</p>		
6. Финансов план:			
6.1. Индикативно разпределение на средствата по програми/фондове и по мерки: (не повече от 2 страници)			
Код на мярката	Име на мярката	Общо за периода на стратегията	
		лева	%
	Мерки, финансирани от ПРСР 2014-2020 г. (ЕЗФРСР)		
4.2	Инвестиции в преработка/ маркетинг на селскостопански продукти	146 700	5.0%
6.4.1	Инвестиции в подкрепа на неземеделски дейности	1 173 000	40.0%
7.2	Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура	1 154 000	39.3%
7.5	Инвестиции за публично ползване в инфраструктура за отдых, туристическа инфраструктура	195 600	6.7%
7.6	Проучвания и инвестиции, свързани с поддържане, възстановяване и подобряване на културното и природното наследство на селата	117 500	4.0%
8.6	Инвестиции в технологии за лесоустройство и в преработката, мобилизирането и търговията на горски продукти	146 700	5.0%
	ОБЩО ЗА ПРОЕКТИ КЪМ СТРАТЕГИЯТА ЗА ВОМР:	2 933 500	100%

	<i>Текущи разходи и популяризиране на стратегия за водено от общностите местно развитие (25 на сто от общите публични разходи от ЕЗФРСР, включващи разходите по подмярка 19.2 и подмярка 19.4)</i>	976 900	25.0%										
6.2. Финансова обосновка на бюджета и разпределението на средствата по програми и по мерки: <i>(не повече от 2 страници)</i>													
<p>Разпределението на бюджета на СМР на МИГ е в съответствие с определените приоритети на политиката за местно развитие. Средствата са разпределени между шест подмерки от ПРСР. Източник на финансови средства за изпълнение на мерките е ЕЗФРСР, който ще осигури 100% от бюджета на Стратегията и е единствен и водещ фонд.</p> <div data-bbox="217 707 959 1106" data-label="Figure"> <table border="1"> <caption>Разпределение на бюджета по мерки</caption> <thead> <tr> <th>Мерка</th> <th>Процент</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>M07</td> <td>50%</td> </tr> <tr> <td>M6.4</td> <td>40%</td> </tr> <tr> <td>M08</td> <td>5%</td> </tr> <tr> <td>M04</td> <td>5%</td> </tr> </tbody> </table> </div> <p>Разпределението на бюджета по четирите основни мерки от ПРСР, включени в СМР, показано на диаграмата илюстрира ясно и категорично насоките на планирани интервенции, към неземеделски дейности, които трябва да доведат до оживяване на територията. Това са дейности насочени към неземеделския сектор (40%), За преработка на земеделски и горски продукти са заделени средства, които формират общо една десета от бюджета на СМР (по 5% за М4.2 и М8.6). За публични инвестиции се планира да бъдат изразходвани половината (50%) средства от бюджета, осигурен от ЕЗФРСР. Това съотношение показва балансираност в местната политика за развитие на територията.</p>				Мерка	Процент	M07	50%	M6.4	40%	M08	5%	M04	5%
Мерка	Процент												
M07	50%												
M6.4	40%												
M08	5%												
M04	5%												
7. План за действие, показващ как целите са превърнати в действия: <i>(не повече от 4 страници)</i>													
<p>Условията и редът за предоставяне на финансова помощ от Стратегията на МИГ Високи Западни Родопи са в съответствие с Глава четвърта „Условия и ред за предоставяне на финансова помощ от Стратегиите за ВОМР“ от Наредба №22 за прилагане на подмярка 19.2. „Прилагане на операции в рамките на стратегии за Водено от общностите местно развитие” на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие” (ВОМР) от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г.</p>													
8. Описание на уредбата за управлението и мониторинга на стратегията, която показва капацитета на местната инициативна група да изпълни стратегията, и описание на специфичната уредба относно оценката: <i>(не повече от 12 страници)</i>													
8.1.Организационна структура на МИГ:													

<p>- организационна структура/схема.</p>	 <pre> graph TD A[Общо събрание] --> B[Управителен съвет] A --> C[Контролен съвет] B --> D[Изпълнителен директор] D --> E[Експерт по прилагане на СВОМР] D --> F[Експерт по прилагане на СВОМР] D --> G[Счетоводител] </pre>
<p>8.2. Управление на МИГ:</p>	
<p>- органи за управление и контрол;</p>	<p>Органи за управление и контрол на Сдружение МИГ „Високи Западни Родопи – Доспат, Борино и Сърница“ са:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Общо събрание (ОС); • Управителен съвет (УС); • Контролен съвет (КС) <p>МИГ „ВЗР“ включва в колективните си органи представители на различни заинтересовани страни от местната общност. Представителите на публичния сектор, представителите на стопанския сектор и представителите на нестопанския сектор в колективния върховен орган и в колективния управителен орган на МИГ не превишават 49 на сто от имащите право на глас, съгласно чл. 28, ал. 1 от ЗЮЛНЦ.</p>
<p>- описание на позициите и изискванията към изпълнителния директор и персонала.</p>	<p>Изпълнителният директор: отговаря за прилагането на СМР и осигурява изпълнението на решенията на УС; изготвя и предлага за приемане от УС средносрочна и годишна програма за работа на МИГ и годишен проекто-бюджет.</p> <p>Изпълнителният директор трябва да има: завършено висше образование, най-малко степен „бакалавър“; общ професионален стаж най-малко 5 години; управленски опит най-малко две години; опит в реализиране на проект, програма или стратегия със стойност над 100 хиляди лева, финансирани от ЕС или от други международни донори.</p> <p>Експертът по прилагане на СВОМР оказва методическа помощ при прилагането на СМР и консултира потенциалните бенефициенти по СМР.</p>

	<p>Подготвя и организира задачите на МИГ по предоставянето на информация на потенциалните и одобрените получатели на подпомагане по СМР. Експертът трябва да има: завършено висше образование, най-малко степен „бакалавър“; 2. общ професионален стаж най-малко две години.</p> <p>Счетоводителят отговаря за ефективното управление на финансовите средства и средствата за прилагане на СМР, в съответствие с българските счетоводни стандарти, изискванията за отчетност и управление на средства на организации, регистрирани в обществено полезна дейност и изискванията на РА и МЗХ. За да заеме тази длъжност, счетоводителят трябва да отговаря на изискванията на чл. 35 от Закона за счетоводството.</p>
<p>8.3.Капацитет на местната инициативна група да изпълни стратегията за ВОМР:</p>	
<p>МИГ „Високи Западни Родопи“ е сдружение, което успешно е приложило СМР в периода 2007 – 2013 г. То е разпознаваема организация на територията, която е спечелила доверието на местната общност. В резултат и на това през настоящият период сдружението разширява своята дейност и на територията на община Сърница. Сдружението е изпълнило и проект по подмярка 431-2 „Придобиване на умения и постигане на обществена активност на съответните територии за потенциални местни инициативни групи в селските райони“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2007 – 2013 г. То е подпомогнало успешно разработването и реализацията на редица проекти на местни бенефициенти, които са донесли полза за голяма част от местната общност. Един такъв проект „Родопско Виенско колело“ спечели национален конкурс за най-иновативен проект на НСМ.</p>	
<p>8.4.Описание на системата за мониторинг и оценка:</p>	
<p>Уредбата на мониторинга, както и уредбата на оценката са необходими не само като официално изискване за обосновка на разходите, а и като инструмент, който предоставя полезна информация за управлението на местното партньорство. Този инструмент дава възможност да се прецени кое е ефективно и кое не е, за да се адаптира СМР към променящите се условия. Системата за наблюдение и оценка има за цел да осигури надеждна информация за бюджетните параметри и резултатите от реализацията на СМР така, че да се улесни вземането на информирани управленски решения.</p>	
<p>9. Индикатори за мониторинг и оценка:</p>	
<p>9.1.Индикатори за цялостното прилагане на стратегията за ВОМР, включително брой създадени работни места: (не повече от 1 страница)</p>	
<p align="center">ИНДИКАТОРИ ПО ОТНОШЕНИЕ НА ЦЯЛОСТНОТО ПРИЛАГАНЕ НА СМР</p>	

№	Индикатор	Мерна единица	Цел до края на СМР	Източник на информация
1	Брой проекти, финансирани по СМР	брой	21	База данни и отчети на МИГ
2	Брой бенефициенти, подпомогнати по СМР	брой	20	База данни и отчети на МИГ
3	Общ обем на инвестициите (публичен принос)	хил. лв.	2933.5	База данни и отчети на МИГ
4	Проекти за преработка на суровини, произвеждани/добивани на територията	брой	2	База данни и отчети на МИГ
5	Подкрепени проекти за разнообразяване на туристическо предлагане	брой	3	База данни и отчети на МИГ
6	Проекти реализирани в населени места с туристически потенциал	брой	15	База данни и отчети на МИГ
7	Брой проекти на частни бенефициенти	брой	13	База данни и отчети на МИГ
8	Създадени временни работни места при изпълнение на публични мерки	брой	30	База данни и отчети на МИГ
9	Създадени работни места	брой	16	Отчети на бенефициенти, база данни на МИГ
10	Население от територията, което се ползва от подобрени услуги	брой	14 000	База данни, проучвания на територията

9.2.Индикатори по мерки:

(не повече от 1 страница за индикатори по мярка)

За прилагането на мерките включени в Стратегията, МИГ „Високи Западни Родопи – общини Доспат, Борино и Сърница” е определила индикатори за наблюдение, ръководейки се от индикаторите по отделните мерки, заложи в ПРСР и съобразно специфичните цели на всяка мярка, включена в Стратегията.

10. Съответствие с хоризонталните политики на ЕС: (не повече от 2 страници)	
10.1. Равенство между половете и липса на дискриминация:	
- прилагане на принципа на равенство между половете;	В прилагането на всички подмерки на СМР ще залегне и ще бъде съблюдаван хоризонталният принцип на равенство на половете.
- допринасяне за утвърждаване на принципа на равните възможности;	Принципът на равните възможности предполага изграждането на система от специални мерки, които целят да компенсират изоставането, базирано на произход, възраст или друга характеристика, която може да доведе до третирането на личността несправедливо.
- създаване на условия за превенция на дискриминацията.	Принципът на превенцията на дискриминация, посочен в Европейските директиви, означава предотвратяване на неблагоприятно третиране на лице на основата на пол, раса, цвят на кожата, етнически или социален произход, генетични характеристики, език, религия или убеждения, политически или други мнения, принадлежност към национално малцинство, имотно състояние, рождение, увреждане, възраст или сексуална ориентация, отколкото се третира друго лице при сравними, сходни обстоятелства.
10.2. Устойчиво развитие (защита на околната среда):	
В подготовката на СМР е приложен принципът на устойчивото развитие, който следва да гарантира постигането на целите на сегашните поколения без нанасяне на щети и рискове за следващите поколения, свеждане до минимум на неблагоприятните ефекти от човешката дейност и използване на природните ресурси по начин, който гарантира тяхното последващо само възстановяване.	
10.3. Насърчаване на заетостта и конкурентоспособността:	
В подготовката на СМР е приложен принципът за насърчаване на заетостта и конкурентоспособността, неговото прилагане ще бъде посочено като задължително при подготовката и реализацията на проекти в рамките на СМР. Като приоритетно ще бъде оценявано разкриването на работни места, вкл. по временна (сезонна) заетост.	
10.4. Съответствие с програмите на Структурните фондове:	
Програмите на Структурните фондове на ЕС имат принос за изпълнението на стратегията на Съюза за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж и за постигането на икономическо, социално и териториално сближаване „Европа 2020“.	